

Egyiptomi Füzetek

5. évfolyam 3. szám

2005

A Magyar-Egyiptomi Baráti Társaság időszaks lapja

CIPEG konferencia – Alexandria, 2005 szeptember 21-24

A CIPEG (Comité International Pour l'Égyptologie – <http://icom.museum/international/cipeg.html>) az ICOM tagjaként működő, az egyiptomi gyűjteményeket és lelőhelyeket összefogó szervezet. Célkitűzése, hogy segítse az óegyiptomi emlékek megőrzését, konzerválását, feldolgozását és közzétételét, és előmozdítsa a gyűjtemények közti együttműködést. Ennek érdekében támogatja a gyűjteményi katalógusok készítését, a múzeológiai programok fejlesztését, szervezését, az egyes gyűjtemények és kutató intézetek közötti együttműködést és tapasztalatcserét. Évente hírlevelet bocsát ki tagjai részére, és konferenciát szervez, annak helyszínét folyamatosan változtatva, és szorosan együttműködik a Nemzetközi Egyiptológus Szövetséggel (IAE).

Az idei CIPEG konferencia Alexandriában került megrendezésre, a könyvtár főkonferencia termében. Szokatlanul sokan vettek részt rajta: 14 országból 198 fő – zömük (167 fő) a vendéglátó országból, és összesen 32 előadás hangzott el. Ezek rövid összefoglalását kísérelem itt meg (ld. még <http://www.freeweb.hu/ibisz/hun/hazai/rendezv/eloadas/CIPEG2005.html>).

Szeptember 22-én reggel Badrya Serry, az Alexandriai Könyvtár Régészeti Múzeumának igazgatója, mint házigazda fogadta a résztvevőket, majd a köszöntők következtek. Először Sabri Abd-el Aziz, Zahi Hawass (Supreme Council of Antiquities / = SCA/ főtitkára), nevében tartott beszéde hangzott el, melyben az egyiptomi régészeti múzeumok célkitűzéseit ismertette, hangsúlyozva annak fontosságát, hogy az emlékek megőrzésén kívül a kultúra terjesztését és az oktatást is szolgálják. Kiemelten kezelik a kairói Egyiptomi Múzeumot a Tahrir téren, a még tervezett gizai múzeumot és a már épülő

„Egyiptomi Civilizáció Múzeumát”. Beszélt a további múzeumi kategóriákról, vagyis a nemzeti múzeumok, tematikus múzeumok és „site-museumok”-ról. A múzeumok fejlesztéséről, a nehézségekről és eredményekről később Mahmoud Mabrouk tartott még előadást.

Regine Schulz (CIPEG elnöke) a köszöntő és köszönetnyilvánítások után a CIPEG történetéről szólt röviden, és célkitűzéseinek időszerűségét emelte ki. Joanna Aksamit (CIPEG főtitkára) az ICOM és CIPEG elmúlt évi tevékenységét összegezte (ld. ICOM honlapja), és bejelentette, hogy a következő nagy ICOM konferencia 2007-ben Bécsben lesz (<http://www.icom-oesterreich.at/2007/>), majd a felmerült problémákra tért ki.

A megnyitót Ismail Serageldin, a Bibliotheca Alexandrina (<http://www.bibalex.org/English/index.aspx>) igazgatójának előadása zárta, aki a Könyvtár történetéről beszélt, kitérve az ókori előzményekre is. A Museion történetében kiemelte Démétrios Phaleron és Khallimakhosz jelentőségét, és beszélt az intézménynek, és tagjainak (pl. Arisztarkhosz, Eratoszthenész, Hipparchosz, Eukleidész, Arkhimédész – mint „átutazó tudós”, Manethón ...) az ókori világban betöltött szerepéről. A jelenlegi „könyvtár” hasonlóan széleskörű tevékenységet folytat, és 3 múzeummal (Manuscripts, Antiquities, Science) rendelkezik.

Az előadások egy része új kiállításokat mutatott be. Regine Schulz a baltimore-i Walters Art Museumban nyíló Chamber of Art and Wonders kiállításról beszélt, ahol egy barokk flamand nemesi dolgozószoba rekonstrukciójával a reneszánsz és barokk „csodakamrák” egyikét kívánják bemutatni. Itt keveredik a „natu-

ralia” és „artificialia”, köztük egyiptomi régiségek. Gabriele Pieke előadásában a bonni Akademisches Kunstmuseum egyiptomi gyűjteményének új kiállítását tekinthettük meg, és megemlítette a Halottak Könyve kamara-kiállítás tervezetét is. Salima Ikram a kairói Egyiptomi Múzeum két újra rendezett egységét, az állat-múmiák és predinasztikus emlékek termét ismertette, kitérve a különböző egyetemekkel és kutatóintézetekkel közös munkákra. Carmen Perez Dia a madridi Museo Arqueologico Nacional állandó kiállításáról és a „Quest for Immortality” vándorkiállításáról számolt be, egy közelkeleti kiállítás tervét említette, és a Múzeum hérakleopoliszi ásatásáról is szólt. Elfriede Haslauer a bécsi Kunsthistorisches Museum „Fáraók aranya” kiállítását mutatta be, valamint az állandó kiállítás bővítéséről és a „Winckelmann és Egyiptom” időszakos kiállítással kapcsolatos elképzelésekről beszélt. Sanaa Ahmed Ali a Luxor Museum bővülését és a múzeumnak a helyi lakosok és a turisták között betöltött híd szerepét tárgyalta.

A 80 ezer m²-es területen épülő Grand Museum tervéről (http://www.gem.gov.eg/index/arch_competition/com_results/1.htm) ketten is tartottak előadást. Yasser Mansur elsősorban építészeti megoldásokban megnyilvánuló szempontokról beszélt, a kiegészítő egységek tervét is ismertette. Mohamed Saleh előadásából a jövőbeni 6 galéria kialakításának egyiptológiai elveiről hallottunk és a kiállítás rendezési elképzelésekbe pillanthattunk bele.

Ibrahim Darwish a nemrég nyílt alexandriai Nemzeti Múzeumba kalauzolt el minket először előadása, majd egy helyszíni fogadás formájában. Az 1285 tárgyat bemutató múzeum egy villa átalakításával jött létre, és 2003-ban nyílt meg. Négy emeletre oszlik, melyből három egy-egy tematikus kiállítást foglal magában. Badrya Mohamed Serry a konferenciának otthont adó Bibliotheka Alexandrina (BA) Régészeti Múzeumát mutatta be. A 2002-ben felavatott kiállítás több mint ezer tárgya segítségével szintén a fáraóktól az iszlámig kívánja az ország történetét bemutatni. A könyvtár építése során vagy Abukir és a Keleti kikötő vízalatti feltárásain előkerült emlékeket más területekről származó leletek egészítik ki. A múzeumpedagógiai programokon készült alkotások egy részét az előtérben rendszeresen kiállítják.

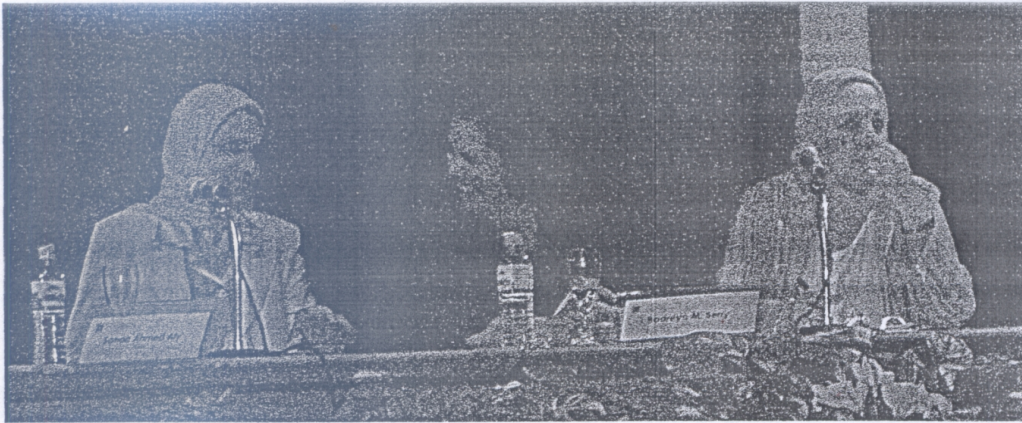
Több előadás szólt egy-egy gyűjteményi egységről. Ezek közé tartozott az én előadásom

is, melyen a Szépművészeti Múzeum egyetlen ásatási együttesét, a gamhudi temetőben előkerült koporsókat mutattam be. A varsói Nemzeti Múzeum több ásatási anyaggal rendelkezik. Ezek egyike az 1937-38-39-ben folytatott francia-lengyel ásatás leletgyűjtése. Joanna Aksamit ezek történetéről és feldolgozásáról beszélt. Christine Henry a baltimore-i Walters Art Gallery monumentális vörös gránit Toerisz szobrát mutatta be, mely Sakka / Xoïs lelőhely megjelöléssel került a gyűjteménybe.

Az előadások egy másik csoportja a múzeumi életbe nyújtott bepillantást. Abdel Hamid Nur Ed-Din (SCA) a múzeumok **megváltozott feladatairól** beszélt, melyekhez alapvetően hozzátartoznak a műhely tevékenységek, konferenciák, másolatkészítés, kooperáció a médiákkal és egyéb szervezetekkel. Múzeumpedagógiai program nélkül pedig ma már egy kiállítás sem képzelhető el. Hangsúlyozta, hogy a kiállítások befolyásolják az emberek identitástudatát, saját kulturális hovatartozásuk megítélését. Az egyiptomi és belga kollégák együttműködését, az ösztöndíjak ill. szakmai képzés lehetőségeit elemezte Maria-Cecile Bruwier (Mariemont). Birgit Schlick-Nolte meg a frankfurti Liebighaus Egyiptom és Róma közti kulturális hatásokat kutató konferencia sorozatáról szólt, melyhez egy 400 tárgyas kiállítás kapcsolódik.

A **gyűjteménykezelés** témájával foglalkozott Okasha el-Daly és Stephen Quirke a londoni Petrie Museum költözése és fejlesztése kapcsán. Egyrészt az egyiptomi kultúra minél sokrétűbb bemutatását hangsúlyozták a nagyközönség számára, másrészt gyűjteményeink kezelésével kapcsolatos kérdéseket boncolgattak, mint pl. hogy a Petrie Museum nyílt adatbázisához hasonlóan teljesen hozzáférhetővé kellene

photogrammetria, 3-dimenziós modellálás és virtuális valóság alkotása. Célja az örökség rögzítése és az információk megosztása a különböző publikálási formák segítségével. Minden (potenciálisan) védett területet figyelembe vesznek. Hozzájuk tartozik a www.eternalegypt.org. A dossziék a földrajzi / természetes élővilág / régészeti ismeretek / néprajzi anyag szintjeit tartalmazzák, melyek együtt és külön-külön is megnézhetők. A kész egységeket atlasz sorozatokban teszik közzé.

Janice Kamrin a Kairói Múzeum „Active Database for the Egyptian Museum in Cairo” program munkálatairól számolt be, mely képet és szöveges információt egyaránt fog tartalmazni. Amikor feltöltése elkészül, az interneten ingyenesen hozzáférhető lesz. Dirk van der Plas a leideni GEM = Global Egyptian Museum és a Champollion Project = Cultural Heritage And Multilingual Programme Of Long-standing Legacy In Open Network, (www.globalegyptianmuseum.com) helyzetét ismertette, mely a tudományos kutatást és az ismeretterjesztést egyaránt szolgálni kívánja. (Használati díja most 50 Eu / év). A Multilingual Egyptian Thesaurus egészíti ki, mely az ICOM jóváhagyásával 1986 óta készül, és jelentős adatbázissal rendelkezik.

Diane és Dag Bergman a számítástechnika 21. századi, egyiptológiát érintő nehézségeiről és lehetőségeiről beszélt: Az internet potenciális lehetőség a tudományos eszmecserére, anyaggyűjtésre (AEBibliográfia, elektronikus publikációk (BMSAES, IBAES, ETANA...), kereső szerkezetek, on-line könyvtári katalógusok, adatbázisok, gyűjtemények), tapasztalatok

szerezésére is. DE: az adatok biztonságos megőrzése érdekében archiválni kell őket. Ennek végrehajtását és folyamatos karbantartását kísérli meg az oxfordi Griffith Library. A tükörhonlapot a www.archiv.org helyen rögzítik. A program vezetője John Baines és Diane Bergman.

A konferencia plenáris üléssel és Regine Schulz összefoglalójával zárult. Itt dőlt el, hogy a jövő évi konferencia Budapesten kerül megrendezésre, és két elvi javaslat is megfogalmazódott. Az egyik a Global Egyptian Museum Projekt támogatása oly módon, hogy a benne összegyűjtött képek és információk ingyenesen hozzáférhetőek legyenek a szakemberek számára, egyúttal biztatva minden magán és állami gyűjteményt anyagának itteni közreadására. A másik javaslat az egyiptológiai célú informatika fejlesztésére irányult, amennyiben az elektronikus publikációk lehetőségének fokozott alkalmazására buzdít, és támogatja az Oxfordi Egyetem által javasolt tudományos célú archívum kialakítását. A konferencia a köszönetnyilvánításokkal zárult a valóban gondos, technikailag is kiváló szervezésért, előkészítésért és kivitelezésért, a nagylelkű vendégszeretetért.

Győry Hedvig
Szépművészeti Múzeum

Előadás helye és ideje:
Szépművészeti Múzeum, 2005. október 14.

Egyiptomi Füzetek 5/3, 2005
Kiadja a Magyar-Egyiptomi Baráti Társaság Ókori Egyiptomi Bizottsága
Szerkesztő: dr. Győry Hedvig
Levélcím: h-1061 Budapest, Bajza u. 54
e-mail: gyory@szepmuveszeti.hu